

Terugkoppeling atelier: Netwerk versterken en kennisdeling

(voorheen buddy thema)

Bestuurlijke trekker: André Muller (wethouder gemeente Zuidplas)

Deelnemers: Robert Boersma (Zorgbelang) Petra van Buren (ZOG MH), David Lamas en Roland van den Berg (Jeugdbescherming West), Henk Visch, Sam Domna Sociaal Team Zuidplas, Michaël van der Meulen (gemeente Zuidplas).

Meelezende groepsleden: Trudy Verboom (Leliezorggroep), Joke Vroeop-deBruijne (wethouder Gemeente Zuidplas).

Omschrijving innovatie-atelier

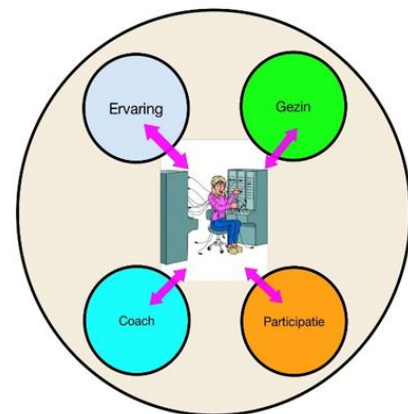
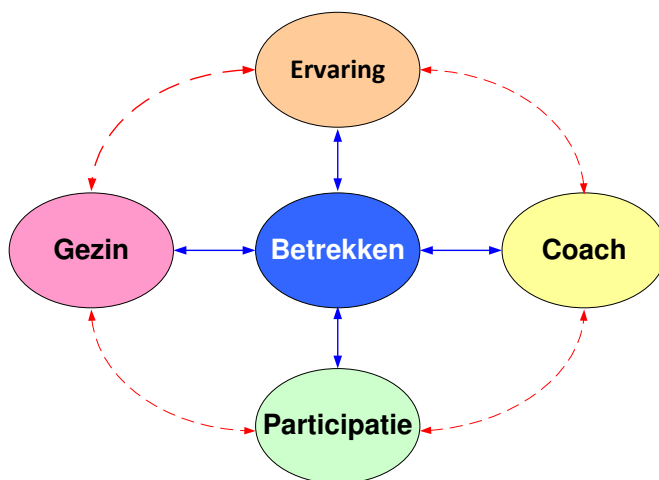
Missie: Versterken of creëren van veerkrachtige gezinnen en vermindering van de zorgbehoefte

Visie: Belangrijk is dat zowel ouders, als gezinsregisseurs uit de sociaalteams elkaar leren kennen en weten te vinden. Hierdoor ontstaat ontschotting, kennisdeling en coaching zonder dat dure zorgverlening plaats hoeft te vinden.

Uitgangspunt hierbij is de hulsituatie van het gezin. Coaching vormt hierbij het sleutelwoord. In deze coaching staat de cliënt in zijn/ haar leefwereld centraal, waarbij zij op basis van kennisdeling en nazorg per traprede centraal staan.

Sleutelwoorden in deze zijn:

- **Gezin:** *Zichzelf openstellen om te leren zoeken naar hulp. Waarbij zij als zij vragenstellen gefaciliteerd worden door lotgenoten, het sociaal team en “de verkeersregelaar”.*
- **Betrekken:** *“verkeersregelaar en verbindingsofficier” tussen gezinnen, hulpverleners en maatschappelijk middenveld. De vraag is waar deze gepositioneerd/ geïnstitutionaliseerd moet worden. Wat ons betreft kan dit een vrijwilliger/ sociaal makelaar zijn.*
- **Ervaring:** *Openstaan voor innovatie en leren toepassen van wat er al is (bij andere aanbieders, lotgenoten en sociaal teams op basis van bijvoorbeeld een projecten portfolio).*
- **Coach:** *Gezinnen coachen elkaar en leren van elkaar, om om te gaan met problematieken (continue psycho-educatie op een speelse en ludieke manier)*
- **Participatie:** *Praktijkkennis opdoen via stageplekken voor inwoners (beschermde leerschool) om om te leren gaan met problematieken waarbij bedrijven/ gezinnen openstaan voor het “anders zijn” van de deelnemers.*

Wat levert het op voor de cliënt?

Jongeren/ jeugdigen en hun ouders/ netwerk leren van jongeren/ jeugdigen en of hun ouders met dezelfde problematiek. Doordat coaching plaatsvindt door mede ervaringsdeskundigen ('lotgenoten') is er directe aansluiting met de jeugdige en of hun ouders mogelijk.

Daarnaast blijft afhankelijk van de hulpvraag zorg door professionals (per traprede) noodzakelijk

Waar leidt dit tot vermindering van de zorg (bv afschalen, zorg niet meer leveren, duur van de zorg verkorten, van maatwerk naar algemene voorziening of naar dagelijkse leefomgeving)?

- *Als innovatie-atelier zouden wij dit per traprede nader willen concretiseren aan de hand van "buddycasussen". Hierbij treft u de eerste contouren aan tot ontschotting in de Jeugdhulpverlening. Doordat geen zorgleveranciers, die op de trap operationeel zijn¹, zitting hadden in ons atelier was dit moeilijk om nader uit te werken.*

In dit atelier lag de expertise voornamelijk bij de toegang (GGD: CJG's) dan wel crisesdienst/reclassering.

Graag willen wij in een nadere sessie met zowel managers als uitvoerende medewerkers (van grote en kleine aanbieders) vanuit Jeugd en Opvoedhulp, GGZ, als AWBZ een nadere doorvertaling maken per traprede.

Wat kan op basis van de resultaten niet meer of veel minder worden ingekocht in 2016?

- *Niet van toepassing.*

Uitwerkingsvragen innovatieatelier:

- Huidige inkoop (o.b.v. opgave aanbieders 2013/14) in beeld brengen op basis van de gedefinieerde trapredes (work under construction)
  - *Niet van toepassing.*
- Gemiddelde prijzen per traprede en per hoofdtype zorg binnen trapredes
  - *Het was niet mogelijk dit uit te werken.*
- **Toekomstig: traprede te vullen met gerealiseerde zorg**
  - Vul trapredes aan met buddyprojecten. Voorbeelden hiervan zijn: zie hieronder
- **Omschrijving Innovatie / Ketenvernieuwing / .....**
  - **Sociaal Team:**

Durf hulp te verlenen in het sociaal Teams -> wees niet handelingsverlegen en laat geen VOT (voorlopige onder toezicht stellen) opleggen.

Schaal sneller af vanuit het Sociaal Team naar het CJG.
  - **Werk met ervaringsdeskundigheid per traprede en aan de 'toegang'**

---

¹ Eén teamlid was wel afkomstig vanuit de GGZ/AWBZ deze was echter op vakantie.

Werk met ervaringsdeskundigheid. Neem een voorbeeld aan de bestaand initiatieven van Movisie en JSO (Jeugd Samenleving en ontwikkeling). Zij stellen dat ervaringsdeskundigen:

- *dicht bij de belevingswereld van cliënten staan en zijn in staat deze wereld te vertalen voor professionals.*
- *de sensitiviteit van professionals verhogen voor de zorgbehoeften van cliënten.*
- *een voorbeeldfunctie hebben daardoor zijn zij op deze manier een geloofwaardige bron van hoop.*
- *in staat zijn om stigmatisering tegen te gaan door middel van informatievoorziening en het fungeren als rolmodel.*

Voorbeelden hiervan zijn o.a.:

- **Proud2Bme:** Dit is iemand die ervaring heeft met een eetstoornis, deze heeft verwerkt en zijn/haar verworven deskundigheid kan inzetten voor anderen
- **Experienced Experts (ExpEx):** zijn getrainde jongeren die ervaring hebben in de jeugdzorg.(ZOG MH)
- **Oudernetwerk jeugdzorg:** Een ervaringsdeskundige van het oudernetwerk jeugdzorg kan cliënten ondersteunen in het hulpverleningsproces.

Voorbeeld in onze gemeenten zijn:

- **Bodegraven- Reeuwijk:** jongeren die jongeren helpen (Peer to peer helpen).

Het gaat in de kern om jongeren die jongeren helpen (Peer to peer helpen). De kracht van deze vorm is dat gebruik wordt gemaakt van elkaars sterke kanten, terwijl ieder in zijn eigen vorm ook een beperking heeft (psychische problematiek of verstandelijke beperking) en daardoor ervaring heeft met het (moeten) omgaan met een beperking.

De gedachte is dat je het bouwen aan deze netwerken kan ondersteunen door een peergroup met spelregels en een deskundig ondersteuner. Jongeren die een eigen netwerk willen opstarten kunnen worden ondersteund door deze peergroup. Aan deze peergroup of ondersteuningsgroep is een deskundig ondersteuner verbonden. Van belang is dat jongeren aan elkaar verbonden worden die ieder een eigen deskundigheid of vaardigheid inbrengen die anderen in de groep kan versterken. Sterk punt van deze vorm is de positieve benadering door inzet van hun kwaliteiten.

Innovatie: Deze vorm van zorg en ondersteuning kan als nazorg toegepast worden op de traptreden drie tot en met tien.

- **Auticafé Zuidplas:** is jongeren met ASS problemen. Het café heeft als doel dat jongeren met ASS juist van elkaar leren en ook over diverse onderwerpen uit het dagelijkse leven kunnen praten, zonder dat het moet. Voor autisten is het moeten luisteren vaak een straf, waardoor de boodschap vaak niet overkomt.

Innovatie: De zorg kan dienen als preventie en als aanvulling op de reeds bestaande traptreden drie tot en met tien.

Ervaringsdeskundigheid voor GGZ en Jeugd en Opvoedhulp:

▪ **Leliezorggroep:**

Estafettegezinnen: gezinnen worden aan elkaar gekoppeld die dezelfde soort uitdagingen en begeleiding hebben. Een (kop)gezin wordt gekoppeld aan een gezin dat nog start in de begeleiding.

Innovatie: Deze vorm van zorg en ondersteuning kan als nazorg toegepast worden op de trapreden drie tot en met tien.

Voorbeelden GGZ:

- Jongeren opleiden tot ervaringsdeskundigen zodat zij andere jongeren in zorg kunnen bijstaan en evt. voorkomen wordt dat zij na kamertraining dakloos worden. Zijn kunnen worden ingezet als maatje/buddy.

Innovatie: Coaching vindt plaats in plaats van dure zorgbegeleiding.

- **Moeders informeren Moeders** (www.moedersinformerenmoeders.nl): opvoedingsondersteuning, gezondheidsvoorlichting en een steuntje in de rug van moeders aan moeders van met name een eerste kind, tot de 18^e maand.

Innovatie: hierdoor wordt de schil rond het CJG en het gezin versterkt.

- **Spel aan huis** (Stichting Prisma: ambulante ondersteuning): al spelenderwijs opvoed problemen leren oplossen

Innovatie:

- Voorkomen van eenzaamheid en ondersteuning in het leven : Maatjesproject van ZOG MH, Kwintes, Parnassia Groep, GGZ Midden-Holland.

Innovatie: inzet van vrijwilligers/ mensen met ervaring steunen elkaar

- Maatschappelijk steunsysteem (MSS) is een netwerk rondom mensen met psychische kwetsbaarheid gericht op de ondersteuning bij het maatschappelijk herstel van deelnemers. Maatschappelijk herstel heeft betrekking op het (weer) vervullen van sociale rollen en (meer) participeren in de samenleving.

Innovatie: In dit MSS werken Kwintes (RIBW), Parnassia/Reakt (dagbesteding ggz), GGD Hollands Midden, GGZ Midden-Holland (Rivierduinen), ZOG MH, Mozaïek Wonen en welzijnsorganisatie Participe intensief samen. Dit project had als primaire doel de samenwerking rondom en met de klant te verbeteren

(Heet nu Participatie de ZOG MH en GGD HM zijn hier de initiatiefnemers in en Brijder, VIP Gouda, Leger des Heils zijn ook aangehaakt)

• **Problematiek?**

- *Momenteel nog te abstract wel te concretiseren per doelgroep.*

• **Welke doelgroep?**

- *Jongeren met eeststoornissen*

- Jongeren in jeugdzorg
  - Jongeren met psychische problematiek of een verstandelijke beperking
  - Gezinnen met diverse problematieken
  - Autistische jongeren
  - Jongeren die dakloos zijn /dreigen te worden
  - Allochtone moeders
  - Moeders die net een kind hebben
  - Ouders en opvoeders
- **Wat zijn de reëel ingeschatte opbrengsten? Bij wie vallen de opbrengsten?**
    - Onbekend
  - **Wat is er nodig van andere partijen?**
    - Onbekend
  - **Wat zijn de reëel ingeschatte investeringen? Wie dragen die investeringen? Op welke termijn?**

Investering	Realisatie	Kosten
Creëren (digitale) “Marktplaats creëren voor buddy initiatieven”.	Gemeenten, zorgaanbieders en maatschappelijk middenveld (kerken, sportverenigingen) met jeugdwerkers, wijkagenten	onbekend
Sociaal Teams/ wijkteams dienen 3D-breed te kijken	Gemeente	onbekend
○	○	○
○	○	○

- **Randvoorwaarden:**
  - Wederzijdse klik tussen buddy’s versus hulpverlening is cruciaal.
  - Verbinding is nodig tussen de mensen en de machine (digitale marktplaats)
  - Onafhankelijk cliëntenondersteuning